

Tisková zpráva
Lucemburk 27. dubna 2021

První přezkum nezmapované oblasti provedený EÚD: rizika a výzvy spojené s finančními příspěvky třetích zemí poskytovanými ve prospěch EU a některých jejích členských států

Několik třetích zemí poskytuje finanční příspěvky ve prospěch EU a jejích členských států. Se správou těchto příspěvků souvisejí rizika, z nichž některá jsou důsledkem brexitu. O tom pojednává Evropský účetní dvůr ve svém prvním komplexním přezkumu tohoto málo známého tématu, který dnes vydává. Také státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) poskytují přímé finanční příspěvky některým členským státům EU na základě souboru dohod sjednaných, když získaly přístup na vnitřní trh EU. Posledně jmenované příspěvky přináší některé zásadní výzvy: měly by být úměrné přínosům přístupu na vnitřní trh a doplňovat opatření EU a současně je třeba omezit riziko dvojího financování.

Zhruba 1 % příjmů EU tvoří příspěvky vyplácené 18 třetími zeměmi. V období 2014–2019 představovaly přibližně 7 miliard EUR, přičemž největšími přispěvateli bylo Švýcarsko a Norsko (každá země s 2,2 miliardy EUR), Turecko (1,3 miliardy EUR) a Izrael (1,0 miliardy EUR). Výměnou za tyto finanční příspěvky získávají třetí země přístup k programům nebo činnostem EU, jako je Horizont 2020 nebo Erasmus+. Kromě těchto příspěvků poskytovaných přímo Unii čtyři státy ESVO (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) poskytují přímo některým členským státům EU každý rok průměrně 0,5 miliardy EUR s cílem doplňovat politiku soudržnosti EU snižováním sociálních a hospodářských rozdílů v EU a v Evropském hospodářském prostoru.

„Tímto přezkumem chceme poskytnout komplexní přehled o málo známých finančních příspěvcích, které Unii a některým jejím členským státům přímo poskytují třetí země,“ uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za tento přezkum François-Roger Cazala. „Naše práce poprvé osvětluje výzvy, před nimiž EU ve spojitosti s těmito příspěvky a jejich správou stojí.“

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních bodech přezkumu přijatého Evropským účetním dvorem. Plní znění přezkumu je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Jednou takovou výzvou je podpora transparentnosti a vyvozování odpovědnosti vůči zainteresované veřejnosti a rozpočtovým orgánům prostřednictvím pravidelných a podrobných zpráv uvádějících příspěvky každé třetí země na každý program či činnost EU.

V krátkodobém výhledu je další zásadní výzvou, na kterou auditoři upozorňují, řešení dopadu brexitu na příspěvky třetích zemí ve prospěch EU. Brexit povede k celkovému zvýšení částek poskytovaných třetími zeměmi, protože bude mít dopad na výpočet jednotlivých příspěvků.

Auditoři rovněž poukazují na výzvy související s příspěvkem, které země ESVO přímo poskytují některým členským státům EU (tj. nikoli do rozpočtu EU), nad nimiž orgány EU nemají přímý dohled. Na tyto příspěvky lze pohlížet jako na protihodnotu za účast zemí ESVO na vnitřním trhu EU. I když se při jednáních do určité míry zohledňují výhody, které tyto země z účasti na vnitřním trhu čerpají, celková výše příspěvků je výsledkem politické dohody a jejich výpočet se neopírá o zvláštní metodiku. Výzvou pro EU je při budoucích jednáních s těmito zeměmi dosáhnout toho, aby tyto finanční příspěvky byly úměrné výhodám přístupu na vnitřní trh.

Pokud jde o využívání příspěvků poskytovaných přímo členským státům EU, existují dva samostatné legislativní rámce a mechanismy řízení, vykazování, vnitřní kontroly a auditu (pro granty Norska a EHP a pro příspěvek Švýcarska pro rozšířenou EU). Příspěvky doplňují politiku soudržnosti EU, která je založena na třetím a odlišném souboru nařízení a postupů. V některých členských státech tedy existují tři různé mechanismy řízení, které se vztahují na podobné cíle. Hlavní výzvou v souvislosti se složitou koexistencí tří řídicích mechanismů je zajistit účinnou koordinaci, maximalizovat doplňkovost a omezit riziko dvojího financování opatření.

Základní informace

Obdobím, které jsme v tomto finančním přehledu analyzovali, jsou roky 2014–2019. Přehled se zabývá příspěvkem na programy a činnosti EU na příkladech programů Horizont 2020 a Erasmus+ (což jsou největší příspěvky na programy) a také příspěvkem zemí ESVO vyplácenými přímo některým členským státům EU (které představují významné částky). Přezkum se rovněž věnuje příspěvkům poskytovaným přímo členským státům, jmenovitě grantům EHP a Norska a příspěvku Švýcarska.

Osmnácti třetími zeměmi, které v období 2014–2019 poskytly příspěvky do rozpočtu EU, byly členské státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko), kandidátské země EU (Albánie, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko), potenciální kandidátské země (Bosna a Hercegovina a Kosovo), země evropské politiky sousedství (Arménie, Gruzie, Izrael, Moldavsko, Tunisko a Ukrajina) a Faerské ostrovy.

Tento dokument není auditní zprávou, nýbrž přezkumem, který vychází z veřejně dostupných informací shromážděných zvláště k tomuto účelu do prosince 2020.

Přezkum EÚD „Finanční příspěvky třetích zemí ve prospěch EU a členských států“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu